

DEBRECZENI ELLENŐR.

Politikai, közgazdasági s társadalmi lap.

A SZABADELVŐPÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen hetenkint ötször, u. m. Hétfőn, Kedden, Szerdán, Csütörtökön és Szombaton.

Előfizetési feltételek:
 helyben hához hordva vagy vidékre postán küldve.

Egy évre . . . 10 frt.
 Félévre . . . 6 frt.
 Negyedévre . . . 4 frt. 50 kr.
 Egy hónap . . . 1 frt.

Előfizetheti helyben a kiadóhivatalban
Kutasi Imre nyomdájában, aztán
 Tölgdi K. Lajos és Ifj. Csáthy Károly
 könyvkereskedéseiben, vidéken a posta-
 hivataloknál.

Hirdetési díj:
 öt hasábon hetente 5 krajczár. Nagyobb terjedelmű s több ízben megjelenő hirdeményeknél leegyesült dírtételek. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nyitási költségek minden sora 20 kr. Ezek a szerkesztő által vétetnek fel. — A hirdetések a szerkesztőségben és kiadóirodában. — Az előfizetési s hirdetésdíj pénsek a kiadóhivatalba, a lap szerkesztőségébe tartozó közlemények a szerkesztőségi irodába szolgálatot, Fried-ház 19. sz. alatt czímzendők.

Debreczen, márczius 4.

A Berlii szerződés beczikkelyezéséről szóló törvényjavaslatot előterjesztette már kormányunk s nem sokára tárgyalás alá kerül az.

Barmily véleményvel legyen valaki a berlii szerződésről, akár diplomatiai remekműnek tekinti azt, akár gyarló férczelménynek, mint a hogy az ellenzék hirdeti, azaz az egyegy legalább tisztában lehet körülbelül mindenki, hogy a megtörtént dolgokat nem teheti meg nem történtekké s a mit egész Európá helyben hagyott és elismert, azt nem forgathatja föl a magyar országgyűlési ellenzék.

Nem terjeszkedünk itt ki magára a szerződés lényegére. Anyiszor és annyi mindenféle szempontból meg volt az már vitatva, hogy üres számacsépülésnél nem egyéb még most is arról beszélni. Ez ugyan nem fogja visszatartani a mi böbeszedű ellenzék szónokait, hogy el ne mondják mindazt, a mi ékesztyélnek tárházában feltalálható s a minek avas izét a különféle alkalomokhoz mérve különféle szószszal igyekeznek fölfrissíteni.

Mi azonban nem akarunk e miatt szemrehányást tenni senkinek; csak arra utalunk, hogy diplomatiai tények megítélésénél csapnán a siker lehet irányadó. Hiába indulunk ki általános szempontokból annak megbeszélésére, vajjon helyes volt-e vagy helytelen a külügyi politika? Minden politico-philosophiai rendszer kiadkozott vallott, hol a gyakorlati tények beszélnek. A politika, mely sikert tud fölmutatni — nem pillanatnyi, hanem tartós, megnyugtató sikert értünk, — az helyes volt; a melyk sikertelen maradt s üdvös eredmények helyett károsokat vont maga után, az helytelen volt, bármily kecsesgötörnek látszott is annak idején.

Hogy a tények — legalább eddig — igazolják Andrássy politikáját, azt ma már az ellenzék nem tagadhatja. A berlii béke, melyet a bécsi és budapesti ellenzékú sajtó olyan halva világra jött szörnyűsülötnek hirdetett, úgy látszik, hogy sokkal életképesebb, mint hirdették s ugy látszik, — ha az ellenzék kegyes engedelmével szabad magunkat így kifejeznünk, — hogy a francia és angol sajtó, mely a berlii szerződésben a világhéke bizottságát üdvözölte, valamivel okosabban ítélte meg az ügyet mint a miénk.

Ismétljük, hogy mi itt az eddigi eredmények után itélünk. Ha a jövő azt bizonyítaná be, hogy az ellenzék volt igaz, lesz elég erkölcsi bátorságunk bevallani, hogy tévedtünk. Legyen elég erkölcsi bátorsága az ellen-

zéknek is elismerni azt, hogy idáig minden jel arra mutat, hogy a berlii szerződés megóvott egy nagy világháborútól s a különböző érdekek kölcsönös kiegyenlítése után módot nyújtott a dolgok békés tovább fejlődésére keleten, biztosítva mindenekelőtt saját érdekeinket.

Hogy azonban az ellenzék csupán a tények tárgyilagossá megbeszélésére emelkedjék, azt alig lehet remélnünk. Mindamellett úgy véljük, hogy a vita nem annyira a berlii szerződés lényege, mint inkább a benyújtott törvényjavaslat alakja körül fog forogni.

Bár ez alak oly gondosan van választva, hogy minden fölmenthető agályt megszüntessen s maga az, hogy Tisza K. az ország törvényei közé kívánja beczikkelyezni a berlii szerződést, tehát világosan elismeri annak az országgyűlés által szentesített szűkségét, megnyugtathatna a kétkedőket. E fölfogás nagyon különbözik attól, melyet a lajtantuli kormány az osztrák parlamenttel szemben elfoglalt. Nálunk nem egyszerű tudomásul vételről, hanem törvénybeiktatásról van szó.

Mennyire üres hát a nemzet jogainak alkotmányosáról szóló frázis, azt minden gondolkodó ember beláthatja. Hiszen a mit az országgyűlés a törvény-cikkkek közé iktat, azt természetesen helyesli is. Ha nem helyeselné, nem iktatná a törvények közé.

A képviselőház pénzügyi bizottsága vasárnap tartott ülést. Ordódy Pál ideiglenes elnöke alatt, ki meg az szavakkal emlékeztetett meg a bizottság elhunyatának elől. Zsedényi Edéról. Ennek következtében új elnök választása válna szükségessé, Szentgyörgyi Pál indítványára egyhangúlag Ordódy Pál választott meg a bizottság elnökévé.

A közoktatási minisztérium költségvetéséből a bizottság a kolozsvári egyetem vegytani intézetének építésére felvett összeget kitorította. Ezen építkezésre két terv nyújtott be, u. m. egy 115 ezer s egy 80 ezer forintos s a miniszter az utóbbit ajánlja. A bizottság azonban az ország pénzügyi helyzetére tekintettel, ez idő szerint egyiket sem fogadhatá el.

Az osztrák delegáció költségvetési bizottsága tegnapielőtt tárgyalta gr. Andrássy előterjesztését. Az új követésekre szükséges 1878. évi póthitelről szóló jelentésbe a bizottság felvett a kereskedelmi szempontokat s megjelölte a Szerbiával kötendő kereskedelmi szerződést, a szerb-ruméliai vasutat s a függetlenített dunai fejedelemségekhez való kereskedelmi viszonyok előnyeit, a hozott áldozatokkal szemben.

Pásztelyi János munkácsi és Tóth Miklós eperjesi görögkatolikus püspökök maguk, egymint rutheren ajku bévek névben felterjesztést tettek a vallás-és közoktatásiügyi miniszter urhoz, melyben a magyar nyelv kötelező tanításáról szóló törvényjavaslatnak benyújtását és törvényerőre

emelését kéri. Tiszteletünket fejezzük ki Pásztelyi s Tóth püspök urak iránt s szívből üdvözöljük ezen hazafias lépésüket. Üdvözöljük rutheren ajku honfitársainkat, az egyetlen nemzetiséget, mely régebb és legújabb szabadságharcunkban is mindig oldalunk mellett küzdött, vezért és sohasem elenünk. (P. H.)

Országgyűlés.

A képviselőház tegnapi ülésén folytatván a költségvetés tárgyalását, nagyobb vitát idézett elő Horvátország szükséglete, melyre a p. ü. miniszter 2.056.498 forintot kért megszavazni.

Simonyi Ernő csak nem régen hangoztatá, hogy egy kukkot nem bújna, ha Horvátország elszakad Magyarországtól. Most ennek ellenében a szószabó másik vezére Irányi Dániel szótalt fel, bebizonyítva, hogy még a szószabó dalon sem mind szentírás az, a mit haragjában Simonyi ur összebeszél. Irányi Dániel előtt ismeretesek a délszláv tendenciák, de megakadályozhatjuk-e ezeket az által, ha Horvátország elszakad tőlünk s Ausztriához pártol? Tartsuk fenn épen Szt. István birodalmát, tartuk fenn a Horvátországgal való kapcsolatot minél szorosabban. Ez azonban nem csak rajtunk áll, hanem a horvát képviselőknél. Ők azonban nem terjeszkednek otthon gyűlöletet a magyar államigazgatás ellen. Ha panaszkodunk a magyar államigazgatás ellen, meg fogunk hallgatni. Gondoljunk a horvátok Csehországra, mely gazdagabb, nagyobb, fejlettebb, s távolról sem élvezi ennyi jogokat, mint Horvátország. Gondoljunk a 48 utáni időkre, s megritessék belőle tanulságot, hogy Horvátország csak Magyarországgal való szoros barátságára s egyetértésére folytán boldogult.

Zsivkovics János horvát képviselő rokonszemes beszédében köszöni Irányi indítványát a horvátok iránt; különben a pénzügyminiszter indítványához járul.

Lukács Béla szerint eddig mindig többet adott Magyarország Horvátországnak autonóm kormányzatra a törvény által megszabott aránynál. Kéri a tétel fölgöbebe hozását, s a pénzügyminiszter indítványának a pénzügyi bizottsághoz való utasítását.

Mihajlovics Károly (horvát) a horvátok eddig legfőbb pár ezer forinttal kapta többet, mint a mennyit a törvény megszab. Pártolja a pénzügyminiszter indítványát. A p. ü. miniszter maga sem ellenzi, hogy az indítvány a p. ü. bizottsághoz utasítsák. Szalay Imre szavazta meg a bizottság mellett a horvátokat, Jókai Mór azonban Horvátország megtámadását vissza utasítja, mert ez az ország jóbarátunk, s kifejezett literatúránál, külön vallesanál fogva sohasem fog hódolni az orosz propagandának.

Simonyi Ernő pártolja Lukács Béla indítványát.

Erre a ház a pénzügyminiszter indítványát a pénzügyi bizottsághoz utasítja.

A Fiume szükségleteire megszavazott 54 ezer forintot tételén Ugron Gábor erős támadást intéz Fiume ellen, s az ottani hivatalnokokat azzal vádolja, hogy a horvátokhoz szívesen. — A Fiume fiataljai Gracza és Döcse meg tanulni s épen nem rokonszemesek a magyarokkal.

Csernátorny Lajos Ugronnak megjegyzi, hogy Fiume már száz év óta Magyarországhoz tartozik s azhoz eddig ennyire ragaszkodik. Tiszta a Kálmán pedig a hivatalnokai tétel elleni vádat utasítja vissza. Lehet Fiumében egyes hivatalnok, ki talán horvát érzel-

gát, hogy elővigyázatot használva, mert félt, hogy kompromittálja magát e dolgokban — más értesüléseket szerez magának.

— Nos volt-e szerencsétlen? Kérdő.
 — Ó, igen, uram! válaszó az egy nő azok közül, kikhez fordult. Elvett néhány év előtt egy fiatal nőt, a ki mindenki szeme megakadt a szomszédházban, mert szép és kedves volt.
 — Nem tudja ön, folytatá Cserny ur, fenn volt-e a nő az emeleten akkor, midőn a szerencsétlenség történt?

Késékvil belépő volt a szobába, uram; látam őt áthaladni az utcán, nagyon sebesen ment. A kapu sikátorban eltűnt. . . Két perc múlva forszató kiállást s aztán nagy iarmat hallottam. . . Egy ember leugrott az utca kövezetére, s szétzúzta koponyáját.

Cserny ur nem tudott beszélni. „Még kérdészködni skartam az asszonytól, mondá tegnapi délután, „de nem jött egyetlen gondolatom sem a kifejezés nem találtam, éreztem hogy dadogni fognék.” Vegre egy perc múlva megnyugtatta magát és szót:

— Es mi lett e nővel, a kiről ön beszél asszonyom? Elvitték?
 — Nem, uram, nem; a rendőrbiztos még mindig fenn van és mindenki az ő távozását várja. . . Nem valószínű egyébiránt, hogy a nőt magával vigye, mint állítják a tömegben. . . Nincs semmi ok, a miért letartóztatassék s szerencsétlen és ő nem fogja hagyni gyermekeit.

— Gyermekeit! mondá Cserny ur, kinek arca a sápadtságot valóságos szintelené lett.
 — Igen, uram! két kedves gyermekük van, két három év alatt. . . Ó, én jól ismerem őket, nem csak egyszer fordultak meg raktáramban. Szegény kis teremesték!

Mozgás támadt a tömegben. „Itt jön, itt jön”, kiáltá több hang. Tasszigiáták, lökdösteék egymást; mindenki a lába hegyére ágaskodott.

mű, de az egész testületet magyarellenes aspirációkkal valódi nem lehet, nem szabad. — Alljon elő Ugron Gábor tényekkel, akkor majd fog a kormány intézkedni.

Külföld.

A bolgár nemzetgyűlés megalakult. Ellenzék lett a bolgár exarcha, aieknékké monsignore Sineona Pristava, első titkárrá Constantine apát s másod titkárra Economov képviselő. Az első beszédet Bolotanow tartotta, ki alappában rosszalta, hogy néhány képviselőül még kezdetben kijelölt egyen mások által kisorsítottat. A rumeliai s macedoniai küldöttek közül egy sem volt jelen a gyűlésen, sem mint tag, sem mint néző. Ellenben tíz török tag részt tett a gyűlésben. Hetenként háromszor fognak gyűlések tartatni, hogy a titkároknak idejök legyen a tanácskozásokat leírni, mert Tirnovában nincsen gyorsíró. A harmadik gyűlésen megalapították a napi rend. A nemzetgyűlés alkotmányozónak nyilvánította magát s ezzel az orosz befolyás ellen nyíltan tüntetett, a mennyiben e határozattal azon akaratának adott kifejezést, hogy a következő törvényhozási ülések más viszonyok közt fogják, mint a jelen gyűlés, szervezői feladatokat betölteni.

Sir Ali halála Jakub Khannak febr. 26-ól keletkezett s az indiai alkirályhoz intézett levele által megerősítették. Azon körülmény, hogy Jakub Khan magával az indiai alkirályal, mivel háborus viszonyban van, közli atyja halálát, arra hogy következtetni, hogy a trónörökös azért teszi ezt, hogy a béke mielőbb helyreállítsák s ő maga Angliától jogszertű uralkodónak elismertessék.

Az angol királyné Olaszországba készül. A Lago Maggiore partján rendeznek be számára egy villát s Umberto király ott fogja őt üdvözölni. Az a hír, hogy a királyné a pápát is meg akarja látogatni Rómában, még nem bizonyos.

A francia miniszteriumnak nem jölnék hosszú élelet. Waddington elveszti népszerűségét, a mint a radikális áramlatnak ellenáll. Rossz néven veszik tőle, hogy határozatlan kijelentéseket, miszerint a máj. 16-iki miniszterium vád alá helyezésebe soha sem egyez belé. A köztársaság elnöke Grévy maga is így nyilatkozott s ha a képviselőház mégis vád alá akarja helyezni a Broglie miniszteriumot, ez esetben lemondásával fenyegetőzik. Legezősebben van megingatva a belügyminiszter Marcère helyzete, az állítólagos rendőrségi botrány miatt.

Legeltetési rendszabályok az 1879-dik évre

I. A legeltetési jogra vonatkozó rendszabályok.
 A hortobágyi legelőre, mint szinte az erdőszéli legeltetésre nézve ideiglenesen, minden innen a jövőre vonatkozó következtetés nélkül szoros megtartás végett következő rendszabályok tételnek közhírré:
 1) Legeltetési jogát mindenki egyedül csak saját, illetékes számú jászágai által gyakorolhatja, minélgyább az szemmi szín és cím alatt másra átruhálni nem szabad.
 Mindazok tehát, kik más jászágát nevék alá fogadják, politikai uton fognak 100-500 frank büntetetténi. — A más nevet felhasználni akará jászágatjaladon pedig a más neve alatt becsenpésztet nagy marháti darabonként 10 frt, kis jászágokért pedig szinten darabonként 2 frt fog büntetetténi.

— Ez a rendőrbiztos, kiáltá az asszony, ki a felvilágosítást adá. Egyedül van, a mint előre megmondtam.

Cserny ur gépiesen utánozta a többit s figyelt. Csakugyan a rendőrbiztos volt, azonban nem e negyedében. Távol levén ez abban a pillanatban, midőn az esemény történt, egyik tisztára által helyettesítették Cserny ur felismerte azt, midant többször összejött vele a Vaudeville színházban. Valóban a mult telen könnyen lobbant barátunk, úgy látszik, a színház valamelyik csillagáért epedt; Pierson, Bartet, Montaland, vagy Massin k. a. volt-e az, nem tudom határozottan; talán mind a négy beleszeretett. Hogy könnyebben teljenek az esték csillagai közelében és kedvére szemlélhesse azokat — késékvil nem volt több, mint azok bámulója; ezek tisztességes csillagok voltak — hogy szemléje őket, mondom, kibérelt egy holnapra egy széklet a zenekarában, épen a mellett, mely a rendőrbiztos számára volt fenntartva. A két szomszéd néhány szót váltott olykor egymással, majd kölcsönösen kiserlelték véleményeiket s végre ismeret-séget kötöttek.

Mihelyt megismerte vaudevillei szomszédját Cserny ur, ez egyszer habozás nélkül, nem félve, hogy kompromittálja magát, oda ment hozzá. A kivánság minden eszélyességet félreteretett vele.

— Ön itt! ezen tömeg között! mondá a rendőrbiztos.
 — Csakis azt akarom, hogy kijussak innen, azért menekülök önöz.

— Jöjjön; a törvényszögök majd helyet fognak nekünk csinálni.

Minden nagy erőködés nélkül sikerült keresztül hatolniok a csoportokon, s ekkor azonnal a Grammont utcába fordultak, áthaladtak a boulevardon s a Chaussée d'Antin

Hasonlóul senkinek sem engedtetik meg, hogy a hortobágyi közlegelőn illetégtelen feűli mennyiségben bármennyű jászágót járathasson. Ezen szabály ellen vétők minden különbség nélkül első ízben minden darab számos jászágótl 10 frt, minden darab juh, vagy sertéstől pedig 2 frt. pénzbürságra fognak büntetetténi, mely büntetés második ízben két annyira, harmadik ízben háromannyira s így tovább fog emelkedni.

2) Mindazon ház-, tanya- s föld-, vagy kaszáló-birtokok, ki e városnak nem állandó lakosa, a hortobágyi legelőre semmennyű jászágót nem legeltethet.

Az oly tanya- s föld-, vagy kaszáló-birtokok azonban, kik a mult év folytán jutottak osztályi utján örökségükhöz, illetékes számú jászágóikat a f. evben a rendes legelődől lefizetése mellett legeltethetik.

3) Mindenki köteleztetik a hortobágyi legelőre hajtató illetékes és igaz jászágai számát, minden számos jászágótl különben fizetendő 2 fr. büntetés terhe alatt a kihajtást megelőzőleg adókönyve felmutatása mellett az adószámvételezését bejelenteni, és az innen nyevendő hajtási engedélyt az illető számadó pástornak átadni, illetőleg igaz jászágai legeltetésénél magánál tartani.

A ki pedig a legeltetési jogot élvező s azzal járó terheket viselő polgártársainak számdékos megrotatására, jászágai valóságos számanál kevesebbet adna fel, minden darab, általa eltitkolt számos jászágótl 10 frt, kis jászágótl 2 frt pénzbürságra fog büntetetténi. Megjegyeztetik ezen pontnál, hogy az eddig gyakorolt szokás szerint a szapos jászág legelődől mentes, a tavalyi marhak és lovaknál pedig egy nagy jászág számba kettő, a jubok és birkanál, vagy sertésnél öt vétetik.

(Folyt. köv.)

Napi hírek.

— **Közgazgatási bizottsági gyűlés** fog tartatni holnap d. u. 3 órakor, mire felhívjuk az érdekelteket figyelmét.

— **Az 1878-ki népesedési mozgalom** statisztikai adatainak összehállítása városunkban a mai napon megkezdetténi.

— **A lótenyesztés** emelésére alakult részvénytársaság helybeli vasárterti bizottsága márt. 6-án d. e. 10 órakor a városháza nagy tanács-teremben ülést tart.

— **Több timarmester** ellen panasz emeltetett, hogy az azzait börtök szomszédjaik falára rakják, melyen aztán végig csorog a bő leve s a meszelt falat egészen tönkre teszi. Jó volna, ha az illetők egy kissé különbséget tennének az „enyem-tied” közt.

— **A hortobágyi jászágortartó gazdaság** márt. 9-én vasárnap d. e. 10 órakor utcánkán a szokott helyeken gyűlést tart, a jászágonevítés érdekében felállítandó intéző bizottság tagjainak megválasztása tárgyában.

— **Az alföldi tákarekpenztár** közgyűlésén igazgatókül megválasztották: Dr. Medve Kálmán 141, dr. Scheer Benő 132, Armós Bálint 103, Tóth István 90, László Alajos 76, Berghoffer István 65 szavazattal.

— **Balázs-Bognár Vilma** asszony városunkba jövelele — a mint újabban értesülünk — még bizonytalan.

— **Hymen** B e o t h y Gábor köz- és váltóügyel, városunknak huzamos ideig lakosa, jelenleg teokei járásbírósi eljegyző eljegyzte helyben lakó özv. Mikolci Imréné asszony unokahúgát, a kedves és művelt H u b a y Katinak k. a. t. Áldás frgyökre!

félé vették utjokat. Egész utjok alatt beszélgettek s Cserny ur megtudta, a mit akart.

Ugyane napon reggeltől tíz óra fele egy bankház főnöke jelentette, hogy behajtónak egyike előtte való este 50.000 franknyi összeg behajtásával megbízta, nem tért vissza.

Nem tudtak feltalálni s a rendőrséghez fordultak e rejtély megjelése végett.

Délben a biztos a Sainte-Anne utca fele vette utját; belépett a házba, melyet megjelölték neki; más felhaladt két emeleten, midőn utolértett egy ifjú nő által, ki gyorsan haladt mögötte.

— Uram, szólt a nő remegő hangon, melyet hiába nygekezt megörösíteni, a ház-mesternő azt mondja, hogy ön hozzám megy. Azonnal kinyitom az ajtót. . . haszaltan volna a csemetés. . . férjem nem igen nyitná ki.

— Ah! fón van az ön férje? S miért vonakodnék kinyitni?

— Istennem, hát azért, mert. . . mert. . . Önnek meg kell mondania az igazat, asszonyom, én rendőrbiztos vagyok.

— Ah! jól van. . . férjem tegnap ötven-ezer frank behajtásával bíratott meg. . . Midőn haza hozta a pénzt, s elkarta tenni akkor vette észre, hogy három ezer frank hiányzik belőle. . . Elvesztetténi vagy ellopák? nem tudja megmondani. . . és nem mert megjelenni a bankháznál. . . De nekem sikerült kerítenem három ezer frankot, ime, itt hozom, uram s a 47.000 frankot oda font fogja ön találni, bankjegyekben, a mint el van tevé. . . Oh! mi becsületes emberek vagyunk! Csapán szerencsétlenség ért bennünket. . . de én mar elharítottam.

— Jól van asszonyom, mondá a rendőrbiztos meunánk.

(Vége köv.)

A „Debreczeni Ellenőr” tárczája.

Hasztalan áldozat.

— Irta Belot Adolf. —

A virágok mámorító illatot terjesztettek a boudoirban; a függönyök, félig beemzva, felhőnyben hagyták a szobát; az ifjú nő folyástól üve és átadva magát gondolatának. . . Jól kiáltott fel X asszony, azt mondhatná, hogy regényírók. Tehát meg a lok egy kis-e, a mit a regényírók nem mindig tehetnek. . .

Egy óra múlva a bankhivatalnok neje távozott Céry urtól. Ez néhány percig otthon maradt, gondolatokba mélyedve, egy kissé agódva, a nélkül, hogy tudná, miért, mert mindent összevéve, új hódítása teljesen megfelelt várakozásának s bizonyos elégettel is érzett azért, hogy ez eset teljesen meggyőzte rendszerének elméssége föl.

Azonban csakhamar észrebe jutott, hogy taláikát adtak egymának Dorlic barátját, utatársával a bőve oszlopzata alatt. Kiment, utthaladt a boulevardokon, s a helyett, hogy felment volna a Vivienne utcáig, hogy a börtvé-érjen, gépszzerűleg a Grammont utca felé vevé utját. — Azt mondom; gépszzerűleg, és nincs igazam. Céry ur, kinek feje még telve volt szép látogatónéje emlékével, egy pillanatot akart vetni a házra, hol ő lakik.

Tehát a Grammont utca fele ment, kiért a Sainte-Anna utcába. Ott még néhány lépést haladt, de egyszerre csak meg kellett állania. Száz meg száz ember állt tömegesen az utca közepén; nagy tüzzel beszéltek, megindultak, izgottak látszottak. Nagy dolognak kellett történni. Párisnak e szölgletén talán valami büntény követett el.

Céry ur áthatol egy csoporton, tudakozdik, kéredezskodik. Először nem kap semmi választ; ujonnan jöttekhez fordult, kik ép úgy nem tudtak semmit, mint ő s kik kiváncsian néztek egy ház ablakaira. Mig szabatosabb felvilágosításokra vár, ő is betekintni s megismerni veit e negyedik emeleti ablakot, melyre minden szem irányozva van. Igen, nem csalódik, ez azon ház, melyben ő lakik. Négy hóspajja, hogy tudakozódní jött a ház mestertől; s a mint távozni akart, megjelent a nő az ablakban. Mihelyt megismerte, hirtelen visszahúzódott.

Mi történetet itt? Miért e negyedik emelet oly élénk figyelem tárgya? Tovább tudakozdik, beljebb hatol a tömegben s értesül, hogy egy jövedelem-behajtó azon pillanatban, midőn a negyed rendőrbiztos le akarta tartóztatni, kiugrott az ablakon s szörnyet halt.

III.

Céry ur le volt verve: ezen bankhivatalnok nem lehetett más, mint azon ifjú nőnek, reggeli látogatójának férje. De nem mert tovább kéredezsködni szomszédjától: egy pillanot óta belevegynye érzé magát a drámba, mely most lefolyt; mondá magában, hogy szerepet játszott abban, a nézők szeméi előtt talán kitorólve, de befolyó: a cselekmény álláspontjára. És, mig szája néma volt, tekintete merően s ijedelemmel függött a neoyedik emeleti ablakain. Úgy tetszett neki, mintha azok andjárt megnyílnának, hogy láttassák a jövedelem-behajtó nejet; mintha ez megismerné őt a tömegben, borzasztó szemrehányásokat intézne hozzá s n-ki szaladván ő is az ablaknak, mint férje, halva esnék oda lábaihoz.

Azonban az ablakok zárva maradtak; semmi árny nem látszott megjelenni: a félig behuzott függönyök megett. A dráma szüntereses, csendes, homályos volt. Ekkor elhatározta ma-

A Kassai színház — mint halljuk — Károlyi Lajos jelenleg székesfehérvári színházig nyerte meg.

Uj politikuskok. Ti az Kálmán miniszterelnök a képviselőház tegnapi ülése alkalmából számos szrekeskivánatot fogadott család örömhöz. A miniszterelnök urat neje a napokban egészséges gyümrekkkel üdvözölté meg. Hasonló öröme van Madarász Józsefnek, kit kollegái szintén meggratuláltak.

A próphéta szombati előadás érdekessé igérkezik. Volt alkalmunk látni az ehhez készült egészen új készítésű díszleteket, és mondhatjuk, hogy azok meglepő szépek s az igazgatóság nem kímél semmi költésért s fáradságot, csak hogy a darabot minél fényesebben állítsa ki. Látható lesz Münster városa madartól, napfényvételrel, továbbá korcsolyatánc, téli vidék, a színpad egészen jégge dermedve, s végül nagyszerű össoelőadás. Ajánljuk a sok élvezettel kecsegtető előadást a közönség figyelmébe.

A saletromlaktanyabeli huszarak újában azt a turesa szokást vették fel, hogy feyerevizitálására a közeli házak faláról levérnek a meszet s czebebe, a helyükre helyezik a meszet, az is áll, hogy a tulajdonképeni kórházi beteg állomány közül, dacára a városunkban uralkodó járványoknak s a tél-tavaszi évszakai járó nagyobb halandóságnak nem oly nagy a halandóság száma. Különben nem volna csuda, ha a pecező döröklék körül álló, nedves túlmotott kórházak nem is nevezhető helyiségekben rakásra lunának az emberek Csavis az igazgatóság és gondnokság eber figyelme s szigorú szivósság szeretetének köszönhető, hogy az ily szerencsétlen fekvésű, s a selegény helyiségekben, kórházi ösők, orban, scorbur s más endemikus betegségek nem tizedelik a betegeket. Azonban reményünk az, hogy ez nem soká lesz így s Debreczen város szepért, jóert annyit álódni kész hatóság, a kórház ügyét is mihamarabb kezébe veszi s városunkat méltóságához illo kor igényeinek megfelelő kórházal látandja el, melyben a szenvedő beteg orvosi tudomány követelése elhelyezés apolás és gyógykezelésben részesülhet. A kórház ügye mindennél előbb való, annak elhanyagolása előbb utóbb keményen megboszulandja magát, mert az ily egészségellen kórházi helyiségek a mostani fényes járványok könnyen fertőző góczává válhatnak, honnan az egész város lakosságára nagy veszedelem árúna szét. Gátoljuk meg ezt minden áron, építsünk alkalmas kórházat míg nem késő!

A közönség köréből. Minden rendezett városban ekerületen szükséges, hogy az élénkebb helyeken és utcasarkokon, egy-egy állandó rendőrlőmászás létesítsék. A péterfia utcán nem egyszer lármázzák fel részeg járó-kelek danája az ott lakókat éji álmuól, és, gyaloglás veredések napirenden vannak — s ugyancsak egy ismeretlen egyén és pü-utcai gyújtár laborása közt, tegnap 5 órakor délután, az utca közepén támadt és senki által nem zavart ilyenmódon recontre szolgálatot okot e felszólamlásra — melyek folytán egy konstabiler rendesiküldetés a pü-utczára városi kapitányának részéről bizton rendezték. A rakoncátlan latorás pedig figyelmébe ajánlunk. Egy pü-utcai lakos.

Patti Carlottáról, a világhírű énekesnőről, ki e hó 25-ken tartja társával együtt városunkban nagy hangversenyt, mely hangverseny iránt az érdeklődő a már számos elárusított jegyekből következtetve, rendkívül nagy — nem lesz talán érdektelen egyet-mást tudni. — Carlotta Olaszországban Florenzben született, hol anyja egy színházal prima-donna volt. Midőn anyja gyermekeivel Európából a yankee-országba ment s New-Yorkban szerződést is kötött, akkor Carlotta a híres zongora-tanár Herz Henrik tanítványá lett. De hangja különös tisztasága, csendesége, erve végett három évvel fiatalabb testvérjével Ade-

linával az énekművészi pályára lépett. Az amerikai vállalkozónak Ullmannnak sikerült őt megnyerni, hogy a zeneakadémia egy hangversenyén lépjen fel. Később beutazta egész Észak-Amerikát, hol temérék kincset s bábéri szerzett. Nem tekintve láb-baját, színpadon is fellépett a legfényesebb sikerrel, de mint páratlan concert-éneke-nő csak Londonba hejárta az egész világot. Majd Hollandiában, Belgiumban, a Rajna vidéki országokban aratta diadalait s három hó alatti 300,000 frank birtokába jutott. Bécsben a Patti-concertek szorongásig telt házak mellett tartattak s a Diana-terem világoság ostromnak volt kitéve. Jelenleg Angliában s Franciaországban ragyogtatta leginkább művészetét s mint az ottani lapok írják, hangerőjéből nem hogy vesztett volna, hanem a művészet legmagasabb fokát csak most érte el.

Hibaigazítás. Tegnap számunk hírdetés rovatában az alföldi takarékpénztár számla-eladási hírdetésében hiba eszszott be; s mennyiben a szálok árverése nem március 2-án hanem 24-én fog megtörténni.

Debreczeni színház.

Márcz 3-án itt először Giacomo tti nagyírú drámája: „Az erkölcsi halott”, melynek czímzserpében a hírneves olasz tragikusok: Salvini, Rossi arattak európaszerte báberákát.

Giacometti e színműve nem mérkőzhetik ugyan sem Ferrari szellemes társadalmi darabjaival, sem Cossa klasszikus szabású tragédiáival; de az újabb olasz színművelésben még jelentékeny helyet foglal el s Rossi és Salvini játéka által Olaszország határán mesze túl is ismertté vált. Sajnáljuk, hogy a helybeli közönség, mely pedig, mint több alkalommal tapasztaltuk, jogkönyvsággal bír a nemesebb művek iránt, tegnap oly csekély számmal jelent meg, holott az Erzy maom-komédiázása tegnapelőtt oly szép-zámu közönséget tudott a színházba vonzani.

Váljunk be az igazat, a legutóbbi napok tapasztalatai nem igen biztatók az igazgatóságra nézve, hogy a nemesebb-fajta drámákat és vígjátékokat kitulválja. Innai akarjuk azonban, hogy a maaszoni előadást el nem fogadjuk mulasztani azok, kik nagy műveltségű fösztráltak meg magukat tegnap távollétök által.

Ily kereked előadást, melyben minden szereplő igyekezett helyét teljesen betölteni, még nem sokat láttunk színpadunkon.

A ma mesze röviden ez: Conrad (Mándoki) egy hevesvérű művész, ki nejt Rosaliát a szülői akarata ellenére szerette el s midőn a rokonoknak, különösen Rosalia bátyjának Alfonznak mesterkedésel el akarták tölteni Rosaliát, a ház ingerültség pillanatában megöte Alfonzot, holig tartó börtönrre ítéltetett. Azalatt egy nemes szívi özvegyember Palmieri orvos (Szathmáry Arpád) megismerkedt a nyomorban élő szerencsétlen nővel s azt ajánlta neki, hogy a kis leányt gyermekeinek fogadja saját gyermeke helyett, ki ép akkor halt meg. Rosalia (Törökne) elfogadja az ajánlatot, hogy jöjétek és becsületes nevet biztosítson kis leányának. A leány (Mészáros) midőn Palmieri leányát nő fel s Rosalia mint nevelő nő mellett.

E helyzet bő alkalmat nyújt a gyanúsításra a rágalmozaknak kik a fiatal nőről azt híresztelik, hogy Palmieri kedvese. Az ellene intézett rágalmozásokhoz képmutató játszik, (Fereny) egy szenteskedő képmutató játszik, ki a szegény nőt engesztelhetetlen gyűlölettel üldözi, mióta becselen ajánlatát visszautasította. A véletlen e gonosz ember házába vezet, a börtönből megszökött feyenczet, kibér, bár testben össze van törve, még mindig föllöbbsen a régi vad láng. Dühölt eltelve ro-

han Palmieri házába, követeli, hogy neje kövesse őt, hogy adják neki vissza gyermekét. Pillanatról pillanatra valami borzasztó katasztrópha bekövetkeztől remegők, míg végre Rosalia és Palmieri nemes magaviselete fokról fokra megtörök a féktelen szilaj vadat s végre öszeroskadva kér bocsánatot nejtől, kit fenyegetett.

Megrázó lélektani processust látnuk lefolyni sz-melük előtt s látjuk együtta, a mint a roskadt test minddegre közelebb halad a végső megsemmisülés felé. Lemond arról, hogy gyermekét ölelje s nejtének, ki kész követni őt, azt mondja, majd holnap. De jól tudja, hogy azt a holnapot már nem fogja megérni. Végső kívánsága, hogy Palmieri és Rosalia, kik titkon szeretik egymást, bár mindketten uralkodni tudtak érzelmeiken s megmaradtak a becsület útján, egyesüljenek az ő halála után.

A dráma, mint e rövid vázlatból is látható, tele van rendkívül hatásos, ideg feszítő jelenetekkel, néhol bővebben is, mint kellene; de a nézőnek alig jut eszébe boncolni a darabot, annyira megragadja az.

Mándokynak becsületére válik, hogy művészi ambíciója nem riadt vissza e nehéz, végtelen fáradszó szereplől. Midőn a második felvonásban apadtan, roskadozva belép, első meglepésével megragadta a figyelmet s képejével elindította a nézőt, egész a halál jelenetig, melynek természetesen hűsége méltán hatott a néző közönségre. Törökne, ki nek jatekát mely, igaz érzés jellemzte, osztozott a néző dicsőségében. Szathmáry Á. megvele az est dicsőségében. Szathmáry Á. Di-lepően jól betöltötte komoly szerepét. Díszettel kell megemlékeznünk Fereny-rol, e derék igyekező fiatal színészről, ki maszkirozására is mindig kiváló gondot fordít, hanem a violaszín talárt elhagyhatta volna.

A tárgyalási teremből.

Márt. 3.

1. Mult évi apr. 22-én husvét másodnapján d. e. Róza Gábor gyúvás az ohati pusztán haszonbérő Kacz testvéreknél, több társával a Kis István házra törték, ki megtámadt csak oly módon tudta elriasztani, hogy azokra ijjesztésül egy töltetlen feyvert fogott, azonban a megtámadottól távozni akaró Gott Sándort Róza Gábor fejen ütötte. Kis István ezen megtámadást által felingereltette és ismervé Róza Gábornak kötelezőkódó rakoncátlan természetét, ki a mult 1878. év folyamán Kis István is egy lakadalom alkalmával nagyon érzékenyen megverte; több társakkal, nevezetesen Kis János, Kis Bera, Gott Sándor, Gott Janos és Gott Imrevel szövötközve, meg az napon megakarták magukat bosszúlni ellenük s Bozó István lakásán fölkeresték, hol Róza Gábor nevezettek elibe kijött, s Gott Jánost megütötte, mire a tulsúlytan levő megtámadó által leverett, súlyosan megsérlemezett.

Kis István, Kis János, Kis Bera, Gott Sándor, Gott János, s Gott Imre beösmérik, hogy előzetesen létrejött megegyezéssel verték meg Róza Gábot, s tényeknek jogellenességéből mit sem vonván el azon körülmény, miszerint panasos magát kihívólag viselte: a kir. törvényi indítvány meghallgatása után a kir. törvényi szék által Kis János, Gott János és Gott Imre súlyos testisérés bünyességgel 14—14 nap börtönrre ítélteték; Kis István és Gott Sándor bizonyíték elégtelenségéből fölmentettek; végre az activ katonai szolgálatban levő Kis Bera ellenében az itélőhatal felhívászatelt.

2. Az 1878. évi nov. 16. ik napján, este 7 óra tájban B. Újvárosban Halász Péter, Kulcsár Sándor és Leitner Ignác közbuzárok a 16. lovas ezredből, a kis korcsmában borozgattak s zendítettek, midőn a csapszék ablakán kívülről ismeretlen egyének bekandikál-

tak, kiknek Halász Péter nyersen kikialtott, hogy ne pislogjanak be az ablakon, hanem menjend be, ha akarnak. Erre a kívüli ácsorgott Balla Mihály, Buri János és Szabó István csakugyan bemertek az ivószobába s Halász Péter bocsánatot kért tőlük, a miért kikialtott. Huzamos ideig békésen ideztek együtt a huszárok s polgári egyének, s csak midőn előbbiek távozásukban a cigányokat magokkal elvinni szándékoztak, — ezen ezélat, valóstítása ellen Balla Mihály és társai ellenszögültek, s a kulcsár Sándor korábbi eltávózása után magokra maradt Halász Péter és Leitner Ignácot bántalmazni kezdték, s öket az uccára, és követte a Petrovics József kocicsmühelyébe szorították, a honnan midőn később Halász Péter korcsmatorzósának hiegyenlítése végett a csárdába visszatérni akart, ellenfelek által ujból megtámadott, s földig verve súlyosan megsérlemezett.

Részbeni önbismerésben levő Balla Mihály, Buri János és Szabó István ellenében a súlyos testisérés büntényében bünyességg, sérelmek előadása s a tanuk vallomással kéréséget kizárólag belevő igazolva:

A kir. törvényi szék Balla Mihály, Buri János és Szabó Mihály vádlottakat súlyos testisérés bünyességgel 4—4 havi börtönrre ítéte el, mely jogerős ítélet végrehajtásilag fogantositott.

Vegyesek.

Borzasztó családi dráma. Bécs-Uj-helyből írják a következőket: Egy itteni lakos három gyermekét s aztán onmagát kivégezte. Az embert Böhm Jakabnak hitták, cizmadián volt s nagy kedvelője volt az egyetkebe való járásnak. E miatt üzletét elhanyagolta, ugy hogy az utóbbi időben családja több ízben szűkséget szenvedett. Böhm a mult kedden levelet írt egy barátjának, melyben elmondá, hogy elhatározta életének végét vetni, mint-hogy pedig tudja, hogy az árvgyermekekre szomorú sor vár, gyermekeit is magával visza a másvilágra. Leveleiben pontosan megjegyzi a helyet is, a hol a tettest végre hajtani s végül fölmenté: „A gyermekeknek bektömözemeit s különböző helyeken fogom öket agyonlőni.” Szerdán délután átadta Böhm a levelet egy hordárnak, kinek megbayta, hogy azt csak délután 3 órakor adja kézhez. Ebdő után azt mondtá nejtének Böhm, hogy a gyermekeket magával viszi az akadémia parkba „szembektödt” játszani. A szegény gyermekek nem is sejtették, hogy az lesz utolsó séjtők. 3 órakor megkapta az említett barát levelet, s néhány rendőrral gyorsan a parkba sietett, hogy a borzasztó szándékat ha még lehet meggátolni. Midőn azonban a parkba ért Böhmöt és három gyermekét már halva lelték.

Vörös hó. Klagenfurtból jelentik, hogy ott mult kedden d. e. erős délkeleti szél fúj, mely sárga-vörös havat hozott magával, t. i. a lebulott tiszta fehér hó rövid idő alatt sárga-vörös színt vett magára. A hóból nagy csomókat raktak el.

Vad passió. Goreskolv herceg az orosz kancellárián, eddig drózdai követ volt s most madridi követé nevezetett ki. Átköltözése azonban nagy nehézségekbe ütközik. A hercegen ugyanis állítólag egy passiója van: szenvedélyesen gyűjti az edényemleket, e ezek közt különös előszeretettel a borbély tanyérokot. Több mint hatszáz ilyen borbély-tányért szedett már össze, mind kiindul japáni és émet porcelánból. Most a hercegnak e gyűjtemény behakolásával s elszállításával nagyon meggyűnt a baja.

Felelős szerkesztő: Kutasi Imre. Főszerkesztő: Vértési Arnold.

H I R D E T E S E K.

A tisztelt gazda urak szives figyelmébe ajánlja
esermelyvölgyi gazd. gépgyár
Kassán

merítő kerék rendszerű elől- vagy hátul vezetéssel ellátott
SORBAVETŐ-GÉPEIT.

Ezen sorbavető-gépek — a fajtájú kerekék és néhány elkülöníthető üntött vas részén kívül — egészen kiválóan vannak készíve; alyja egy 13 soros sorbavető gépnél 400 kiló, hajtásához egyenletlen téren is két közép nagyságu ló elegendő a nélkül, hogy azokat váltani kellene.

A feutebb említett sorbavető-gépek a felvidéken igen elvannak terjedve és általános tetszésben részesülnek. Használatban levő sorbavető gépeinkről számos elismert levelek kezünk közt vannak.

Ezen sorbavető gépek készleiben vannak

Seszina Lajos ur vaskereskedésében Debreczenben.
Árjegyzékek és leírások kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek. A megrendelések pontosan teljesíttetnek.

A esermelyvölgyi gazd. gépgyár
Kassán.
(37) 6—8

GIFFEY gyermektáp-liszteje.
KÉSZÍTŐJE
Giffey, Schiele és társa Rohrbachban, Eppingen ügynökség (Baden.)

tökéletes helyettesítője az anyai tejnek.

Elismert legfrüvönöb és legolcsóbb tápszer,
eszemézők és kis gyermekek számára.

Híres orvosok által melegen ajánlva.
Egy adag 85 kr.
Raktár Debreczenben dr. Rotschnek V. Emil ur gyógyszerháza.
Főraktár Ausztria-Magyarországon Fritsch Károlynál, Bécs
Freitung 2. (Bankbazar).
Használati utasítás ingyen és bérmentve. (57 2—6)

SZEDLÁK JÓZSEF

Azon körülmény által indítatva, hogy a tisztelt közönség nagy része ruházati szükségleteit lehetőleg olcsón ohajja a reá nézve jutányosabbnak látszó kész-ruha raktárakból beszerezni, nem tekintve, ha vajjon mint nem szakértő — kíváit az alkudozás alkalmából — nem tulságos árakat fizet-e, s ha vajjon a szabás csinosasága vagy munka minősége képes-e kielégíteni ízését és igényeit, vagy nem? elhatározotam, hogy itteni férfi-szabó üzletemben,

saját szabásom és gyártásommal kiállított.

KÉSZ FÉRFI-RUHA RAKTÁRT

is rendezek be; a hol is a folyó 1879. évi március 1-sőtől kezdve a legujabb divat- és minden igénynek megfelelőleg

egy öltözék 10 forinttól 30 forintig
kézpénz-fizetés mellett kapható.

Fő gondom lesz arra, hogy az ily módon felszerelt raktármban **csinos szabás és legjobb munkával** kiállított öltözékekkel a jó ízlésnek és jutányosságának is megfelelőleg szolgáljak. Ez okból nem kímélek fáradságot arra nézve, hogy a tisztelt közönség eddig is hálásan tapasztalt pártolását jövőre nézve, az eddiginél is szélesebb körben kérdemjeljem, és hogy a tölem vásárolt kész-ruha a kiállított illetőleg éppen olyan legyen, mintha megrendelésre készült volna s a határozott árakat, — mely a különben is mindkét félre nézve kellemetlen alkut fogja helyettesíteni — ugy számíthatom, hogy a t. közönség nem szakértő részének is bizalmát megnyerjem.

Tisztelettel lévén a t. közönségnek alázatos szolgálja
Szedlák József.

(61) 1—?

DEBRECZENBEN